

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An dubitarit B. Virgo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

At vero de Christo omnino aliter loquitur Angelus, ideo enim filium altissimi vocat, quia de Spiritu sancto concipietur.

Omnes ceteri, et filii Dei sint, dicuntur iratamen filii altissimi, ut suos habeant in terra Patres.

Vim habet ille locus ex altera S. Pauli ex Psalmo.

2.7. Hebr. 1.5. Cui aliquando Angelorum dixit, *Filius meus es?* Ita Angelus Filium Dei appellat, ut David, & Paulus: illi vero Filium Dei sic nominant, non ut sit ministrus, sed Dominus.

§. 1. Occurrunt tamen Ariani: item Seruetus. Vocabitur, non ergo tum erat, sed futurus erat. Non ergo Deus est, quia aliquando non erat.

Respondeo. Qui Deus erat tantum, cum homo factus est, tum vocatus est Filius Dei. Itaque Angelus de homine loquitur, qui Deus ante conceptionem non erat, nec homo. In carne manifestandus est Deus, qui aeternus est.

VERSUS 34.

Dixit autem Maria ad Angelum: Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco.

QUESTIO I.

An dubitavit B. Virgo?

§. 1. Hæitationem in eâ Chrysol. hom. 47. in Gen. Nyss. in orat. de B. Virg. arbitrantur, sed quam prudentiâ, non culpâ deperunt.

§. 2. In Beata Virgine omnia illa fuerunt, Fides, admittatio, dubitatio. Fides quidem; Elisabeth enim ref. 45. eam collaudat, *Beata qua credidisti*. Itaque & posse Deam, & velle credidit. Neq; enim dicendum est, eam adeo diuinâ omnipotentie fuisse inciam, ut non crederet Deum, qui ex limo protoplastes format, eandem posse ex Virginis sanguine formare hominem.

Admirata autem est, sibi tanta deferri, cum vilem se estimaret. Mirata est modum, totamque regni rationem, cum audiret regnum CHRISTI in filii sui descendi.

Dubitavit vero non de potentia aut voluntate promittentis, sed de ratione & modo, quo promissa Deus erat effecturus. Cum enim audit conceptum & partum; non dubitat, concepturam se, & parituram; sed dubitat, quomodo conceptura sit, cum virum non cognoscat. Non est igitur causa cur aliquid dubitasse eam dicamus, quam quod quaerit. Quæstio proposita, dubitationis modum ostendit. Sic Nicodemus de regeneratione Christum audiens, non an futura sint, quaerit, sed quomodo possint fieri? Sancta illa mater septem martyrum 2. Macc. 7. vers. 22. non dubitat, filiorum membra in utero esse formata, & compacta, quomodo tamen id factum sit, nec scire se proficitur.

Cum igitur Mariam Angelus non reprehendat, ut Zachariam incredulum, & eam Elisabeth, iam plena Spiritu, beatam pronunciet, quia credidit: cum eius interrogatio de modo conceptus duntaxat institueretur, cum eam Angelus explicet, ostendatque integra atque illibata virginitate futurum, non oportet nos prava suspitione peccata illi imputare, quæ nulla fecerit.

§. 3. Detestanda igitur Caluini hæsiptemia. Videtur sancta Virgo non minus malignè restringere Dei potentiam, quam prius Zacharias. Quod enim præter communem naturam ordinem esse impossibile esse colligit.

Si enim hoc fecit, iam non sancta, sed Dei omnipotentiæ Con-ven in Euang. Tom. II.

tentia inficiatix perfida. Itaque Ambrosius, Cyrillus Cateches. 12. Augustinus homil. 44. de temp. Theophylactus, Beda, admirantis esse censent. Cum sciret religionem voti sibi seruandam mirata est, & dubitauit, ut illi putent, de tam ingenti promissione. Nec enim Virginis secundæ exemplum norat.

§. 4. Cum verbum cognosco de præsentis & præterito tempore intelligi non possit, alio modo interpretari oportet. Nec enim dicit se vel ante, vel nunc non cognouisse vel cognoscere, hoc enim ad Angeli legationem nihil pertinebat. Respondere enim poterat, Tum cognosces, quando concipies. Ad hoc ergo Maria quaestionem proponit. Tu ais: Concipies. At ego virum nunquam cognoscam: quia voto virginitatis obstricta, religione ab usu coniugii impediatur.

Nisi enim votum castitatis obstruisset, non poterat videri vllum impedimentum conceptionis. Nubilis erat, nupta erat, fecunda erat, aut sanè de infœcunditate nihil constabat. Nulla legè ne virum cognosceret, vetabatur. Cum igitur ait, *virum non cognosco*; significat id sibi ex voto licitum non esse, & Angelo quasi voti gnato loquitur.

An ante an post coniugium votum fecerit Theologi disputant. Nyssenus ait, Deo ab infantia cum voto castitatis consecratam. Maldonatus mavult ante coniugium, nunquam enim corpus periculo corruptionis exposuit. Verum in Math. de hac quaestione disputatum est.

Constat enim ex S. Augustino, coniugium esse posse, non misto, ut ille loquitur, corporis sexu, sed mentis affectu.

QUESTIO II.

Quid superuenire Spiritum sanctum?

§. 1. In Neo verfatür Angelus, ut violandæ castitatis imetum demat castissima virgini. Itaq; monere complexum viti suspicetur. *Superuenturum* (ἐπιλευσεται) Spiritum sanctum, de cælo desuper, eumque sanctissime, puritate diuinâ, factum formatum, viuificaturum; signatâ sanctificatâ, non lasâ virginitate: superuenire, dicitur aliunde, non enim ex naturâ operatione conceptus futurus erat.

QUESTIO III.

Quod sanctum nascetur?

§. 1. *Τὸ γεννώμενον* quod gignitur, seu nascitur, non natiuitas, sed conceptus significatur. Ita vocat Christum Deum hominem, qui natus dicitur secundum humanitatem.

Ex ite, in Græcis ferè absunt illa verba. Irenæus lib. 5. cap. 1. Euthymius, Theophylactus omitunt. Apud Irenæum tamen lib. 3. cap. 23. paulo aliter. Verba sic iungenda sunt, *Sanctum* quod ex te nascetur, vocabitur filius Dei.

Sanctum Maldonatus aduerbialiter dici, ex Leone ferm. 1. de natiuitate. Alii melius sanctum vocant ipsum CHRISTVM, qui, quia Deus est, ex se sanctus est.

§. 2. Hoc, hoc loco Nestoriana hæresis refutatur. Hoc enim sanctum, quod ex Virgine nascitur, est filius Dei, non alius, qui ex Virgine natus, nec duæ, sed vna est persona.

Nec responso valet, cum alunt, erit filius Dei, quia non ex viro, sed de Spiritu sancto nascetur: quod verum esset etiam si Deus non esset, si enim Deus in viro Virginis formaret hominem, qui nasceretur, singulari modo filius Dei esset, ut fuit Adam.